

ALMA MATER

Газета Прикарпатського університету «Педагог Прикарпаття»

17 (125),

листопад '92,

випуск 2—й

УНІВЕРСИТЕТ СТАВ РІДНИМ РАЗОМ ВЧИМОСЯ, ЖИВЕМО

Ось вже третій рік живуть і вчаться у нашому вузі румунські студенти. Час достатній для того, щоб сформувалися певні враження, з'явилась можливість оцінювати й порівнювати.

Що думають наші румунські друзі про своє навчання в Прикарпатському університеті? У мене склалась думка, що загалом хлопці та дівчата з сусідньої держави задоволені своїм перебуванням у Івано-Франківську. Ще б пак, адже наша молода держава, змушена боротись із величезними труднощами у всіх сферах, робить все можливе для того, щоб забезпечити своїм гостям нормальні умови життя і навчання.

Не секрет, що студенти з Румунії не мають підстав жалітися на побутові умови, створені для них у гуртожитку N 4. У цьому, вважає мій ровесник Микола Дудка (3 курс філологічного факультету), є чимала заслуга адміністрації вузу, працівників господарської частини. Адже нині жити в хороших умовах, а не вести жалюгідне існування — важить дуже багато.

Великою мірою задоволені наші гості й навчанням. Успішно опанувавши на 1-му курсі українську розмовну мову, молоді румуни студіюють і інші предмети з навчальних планів.

Стосовно ж Дня студентів, то у мене склалося враження, що студенти-іноземці вперше почули про факт існування такого свята лише у нашому вузі. Звичайно, вони візьмуть активну участь у проведенні Дня. Адже, здається, румуни вже стали повноправними членами дружньої студентської сім'ї. А університет став їм рідним.

Олег Синельников.

Студент 3-го курсу філологічного факультету.

В ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ

ПРЕЗЕНТАЦІЯ "ALMA MATER"

Представник Президента в області п.Василь Павлик зустрівся з'редакторами місцевих газет, журналістами і письменниками краю. Коротко охарактеризувавши соціально-економічну ситуацію в області, пан Павлик підкреслив, що найважливішим завданням сьогодні є побудова незалежної, справді суверенної Української держави. Навколо цієї ідеї потрібно консолідувати здорові сили суспільства, не допускаючи, щоб верх взяли агресивні посередності.

На думку представника Президента, засоби масової інформації і письменники краю мали б, водночас із зверненням до історії, минувшини

краю й України, ширше висвітлювати сучасність, розповідати про ті зрушення, краший досвід, які є в нашому житті.

Серед інших важливих завдань Василь Павлик виділив проблему соціального захисту населення в умовах переходу до ринку та дотримання загальнолюдських норм моралі й етики в бізнесі.

Наприкінці Василь Павлик відповів на численні запитання письменників і журналістів.

Учасники зустрічі ознайомилися з друкованою продукцією місцевих видавництв. Серед газет — презентовані "Alma mater" і "Чужайстер" Прикарпатського університету.

На знімках: румунські юнаки і дівчата, які навчаються в Прикарпатському університеті.

Фото Івана Фуштей.

ІГРИ, КОНЦЕРТИ, КОНКУРСИ

СВЯТО СЕРЕД ОСЕНІ

Веселе і своєрідне свято — День студентів. І тепер, коли ми на порозі цього дня, власне, спала думка: "А яким воно буде в нас, у час економічної кризи, інфляції, дорожнечі?"

З таким запитанням звернувся до голови студентського профкому університету Петра Хмельовського.

— Студент завжди студент, — відповів він, — і не діє на нього ні криза, ні інфляція.

Хлопці і дівчата — веселі, молоді люди. Тому-

то студентські активісти готуються до свята з повною віддачею. Запрошують вони на нього не тільки наших, а й студентів обласного центру. Для них будуть організовані різноманітні і цікаві ігри та застави, такі як: анкета "Найпопулярніша людина вузу", конкурс читців і поетів, імпровізовані сцени, міні та максі концерти, малюнки на асфальті, атракціони.

Подумали і про "хліб насущний".

Відвідувачі цього заходу будуть смачно

нагодоєані, врахуйте, безкоштовно.

На завершення всіх дійств відбудеться концерт за участю колективів: "Бункер Йо", "Плач Єремі", "Жаба в дирижаблі" та інших, врешті, всіх перераховувати не будемо, для цього і свято, щоб кожен із нас побачив і оцінив його власними очима, відчув серцем.

Організатори цікавого молодіжного заходу — студентський профком університету і Студентське братство м.Івано-Франківська.

Ярослав Томішак

НАПЕРЕДОДНІ З'ЇЗДУ

ПЕРШИЙ ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ

Президент України Леонід Кравчук зустрівся з міністром освіти України Петром Галанчуком. Погоджено питання про проведення першого всеукраїнського з'їзду освітян. Орієнтовні дати: 23.-24 грудня.

На оперативній нараді в Міністерстві освіти вирішено розпочати конструктивну роботу по підготовці з'їзду, організувати його так, щоб став він переломною віхою у житті освітянської сфери.

СХВАЛЕНО У МІНІСТЕРСТВІ

З ІНІЦІАТИВИ КАФЕДРИ

Цікаво і неординарно проходять практичні заняття студентів педагогічного факультету з курсу "Наукові основи народознавства у дошкільному закладі".

Слід відзначити, що цей предмет вперше читається у нашому університеті. Експеримент вдався. Ініціатива викладачів кафедри педагогіки і психології дошкільної одержала підтримку у Міністерстві освіти України. Схвалена програма курсу й рекомендована до друку, а предмет запроваджується для читання з 2-го семестру студентам дошкільних відділень вищих навчальних закладів.

Заняття проводяться у спеціально обладнаному кабінеті "Бабусина світлиця".

ПАМ'ЯТЬ

СЛОВО НЕ ВБИТИ

У приміщенні обласної філармонії відбулося літературно-мистецьке свято "Розстріляне слово", присвячене репресованим поетам та письменникам Прикарпаття.

У святі взяли участь рідні та знайомі розстріляних письменників, заслужена артистка України Оксана Затварська, гості з діаспори, переможці районних оглядів-конкурсів читців, кращі колективи художньої самодіяльності області, студенти і викладачі університету.

Лариса Сакуліч. Наш кор.

НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

ПИСЬМЕННИК, УЧЕНИЙ, МИТЕЦЬ

Після довгого і несправедливого замовчування повернулося в нашу українську літературу чесне ім'я Богдана Лепкого. Будучи поетом, прозаїком, перекладачем, літературознавцем, маляром і видавцем, Богдан Лепкий вніс вагомий вклад у кожну з галузей рідної культури. Саме тепер, в час святого відродження національної культури, зокрема літератури, ми маємо змогу по-справжньому відсвяткувати 120-річчя від дня народження великого митця.

У переддень ювілею в актовому залі Прикарпатського університету відбулася наукова конференція "Богдан Лепкий — письменник, учений, митець", присвячена творчості славного письменника.

Її роботу вступним словом відкрив ректор Прикарпатського університету професор В.І.Кононенко.

На пленарному засіданні конференції із цікавими доповідями, в яких, як на мене, переважали дослідницькі спостереження щодо творчості, виступили науковці. Зокрема професор В.І.Кононенко виступив з доповіддю "Поетичне слово Богдана Лепкого", в якій відзначив, що постать Богдана Лепкого в українській поезії, це постать першорядної ваги; історичний аналіз прозових творів зробив професор історичних наук, звідуючий кафедрою

Історії України В.В.Грабовецький у доповіді "Історична основа трилогії Богдана Лепкого", особливий підхід щодо творчості був зроблений у доповіді "Богдан Лепкий і ми" С.Г.Пушиком, народним депутатом України, письменником, поетом, кандидатом філологічних наук.

На університетську конференцію були запрошені й гості. Особливо цікавим для студентів став виступ п.Уляни Скальської, правнучки Богдана Лепкого, депутата міської Ради.

Перед початком конференції учасники і гості мали змогу оглянути виставку творів Богдана Лепкого. Найцікавішим елементом експозиції були прижиттєві твори письменника, які є власністю П.І.Арсенича, доцента кафедри народознавства. Правда, ці книги, як зазначив п.Арсенич були конфісковані в нього працівниками КДБ під час обшуку 22 грудня 1991 року.

Свій репортаж хочу закінчити словами із доповіді "Творча особистість Богдана Лепкого" звідуючого кафедрою української літератури О.М.Пилип'юка: "Пізнаймо письменника — пізнаймо самих себе".

Оксана Процюк.

*Студентка 1-го курсу
філологічного факультету.*

ПОВІСТЬ НИНІШНІХ ЛІТ

У наш час побудови незалежної Української держави відбувається багато важливих історичних подій. Однак ні преса, ні радіо, ні телебачення не в змозі їх охопити.

У зв'язку з цим виникає проблема відродження літописів. З давніх часів вони були важливим джерелом історичної інформації. І сьогодні ми стоїмо на порозі ведення літописів-хроніки у всіх населених пунктах нашої області. Для наукової організації літописання уже ведуться підготовчі роботи щодо створення Спілки літописців Галичини.

Члени організаційної ради Спілки звертаються до науковців, педагогів, студентів, журналістів, письменників, інженерно-технічних, культурно-освітніх працівників, до всіх жителів області — стати учасниками відродження літописання у всіх містах і селах області.

Свої пропозиції, рекомендації, побажання просимо надсилати за адресою: м. Івано-Франківськ, площа Ринок, 4, краєзнавчий музей, Ігореві Деркачеві. Це стане великою допомогою в проведенні обласної установчої літописної конференції.

(Закінчення. Поч. в № 124)

Сам митець великого таланту, Лепкий присвятив багато творів визначним постатям української культури: Т.Шевченкові, І.Франкові, М.Шашкевичу, М.Лисенкові, В.Стефануку, Г.Цеглинському, О.Луцькому, К.Студинському, Г.Чупринці.

Кілька віршів написав Лепкий на честь митрополита Андрея Шептицького. З приводу арешту архипастира царським урядом (9.09.1914р.) створив поему "В храмі святого Юра". Поет перефразовав проповідь митрополита, виголошену до віруючих у церкві Во- лоській, коли

до Львова увійшли царські війська. Митрополит закликав віруючих триматися своєї віри, не зламатися перед ворогом. Поема закінчується бадьорим тоном людей, піднесених проповіддю, скріплених спільною вірою в перемогу правди над неправдою і злом. Після звільнення митрополита Шептицького з неволі і його триумфального повороту до рідного краю Лепкий написав вірш "Як вертався додому з неволі".

У літературному доріжку Лепкого важливе місце займають поезії, писані на рокові свята: Різдва Христового, Великодня та Нового Року, твори пов'язані з церковними реаліями.

Поет пам'ятає, як малою дитиною він зривав фіалки між гробами і ніс їх та клав на рани Божі, на мистецьки змальовані муки Спасителя, і ставав на коліна, щоб поклонитися померлому Христові, скатованому й окровавленому.

У святах і релігійних відправах бачив Лепкий містерію християнства і народних традицій, вияви глибокої культури народу і його духовної сили.

Розмаїттям тем і проблем позначений прозовий набуток Богдана Лепкого.

Його оповідання — своєрідне явище в українській прозі перших десятиліть ХХ ст. З новелістикою В.Стефанюка їх споріднює прив'язаність до сільської тематики і драматичних

історій, а різниця — сумовитий ліричний серпанок там, де у Стефанюка глибока психологічна драма персонажів...

Немалий успіх випав на долю історичних повістей письменника. Серед них найбільший інтерес становлять "Вадим", "Крутіж", а також епопея українськи національно-визвольних змагань — пенталогія "Мазепа".

Цей панорамний твір потребує окремої розмови, і дуже добре, що він став доступним широкому колу читачів.

Чимало зробив Лепкий для ознайомлення зарубіжного читача з українською літературою.

Він видає книжки українських письменників (Т.Шевченка, Ю.Федьковича, І.Франка, М.Коцюбинського) польською та німецькою мовами, лише огляди новинок української літератури та суспільно-культурних подій у польській пресі. Його переклад "Слово о полку Ігоревім" польською мовою високо оцінив І.Франко.

Прагнення Б.Лепкого донести до іномовного читача кращі твори рідної культури йшло поряд із перекладанням творів класиків світової літератури — Гейне, Лермонтова, Конопницької, Шеллі, Короленка — рідною мовою.

Починав Лепкий у кінці ХІХ ст., а в надвечірню годину його привітав Б.І.Антонич віршем, що закінчувався рядками:

Похилюся поет над минулим,
доторкнувся до споминів струн.

Аж раптово над ним промайнуло
старосвітське: "Не весь я умру".

Ці слова час не зітер, бо творчість Б.Лепкого знову приходить до нас. Прочитаймо її сумлінно, осмислено, зважено, не квапливо... Пізнаймо письменника... Пізнаймо самих себе.

*Олег Пилип'юк.
Завідувач кафедри
української літератури.*

ПАМ'ЯТЬ ПОВЕРТАЄ ІМ'Я

На фасаді одного із будинків вулиці, що носить ім'я Богдана Лепкого, відкрита меморіальна дошка в честь 120-річчя від дня народження видатного письменника, науковця і педагога.

Як відомо, його життя було пов'язане з майже всіма регіонами Прикарпаття. Дня відпочинку він проводив у Карпатах, що відбулося в циклі поезії "В горах".

З нагоди свята відбувся мітинг, який відкрив завідувач міським відділом культури п.Марія Когуляк.

Відомий краєзнавець п.Михайло Галайчук розповів про перебування письменника в колишньому Станіславі. Наймолодша представниця роду Лепких, вдова Улани Стефанюк поділилася з присутніми враженнями від оповідей бабусі.

Серед промовців був і завідувач кафедри української літератури Олег Пилип'юк. Він розповів присутнім про творчу індивідуальність та образний світ мистецької особистості письменника.

У приміщенні обласного драматичного театру ім.Івана Франка відбувся концерт за участю студентів вузу і унів' шкіл міста.

Святочна академія "Син золотого Поділля" відбулася в актовому залі університету. В її роботі взяли участь викладачі та студенти Прикарпатського університету, артисти Івано-Франківського музично-драматичного театру ім.Івана Франка, професійні та самодіяльні колективи м.Івано-Франківська.

СПРАВИ ГОСПОДАРСЬКІ

ЗИМА НЕ ЗА ГОРАМИ

Наближаються холоди. На підприємствах, в організаціях, в установах — скрізь ведуться підготовчі роботи, пов'язані із зимовим періодом.

Як готуються зустріти цю пору року господарські служби університету? Які проблеми виникають в процесі підготовки?

Наш кореспондент зустрівся з проректором по господарській роботі п.Богданом Ковбасом.

Ось що він сказав:

— Ми до зими готові. До 13 жовтня перевірили паливну систему, а поскільки одна вітка міської теплотраси не діє, то немає відповідного тиску, звідси — температури. Керівництво тепломережі обіцяє, що невдовзі ремонт буде закінчено, тоді ми зможемо забезпечити нормально опалення нашого вузу і всіх корпусів,

включаючи житлових.

Недавно наші технічні працівники, студенти, лаборанти були залучені до утеплення вікон. З цієї "ношею" ми, в основному, справились. Нині можлива нестача енергоресурсів, зокрема газу, тож стараємося хоча зберегти те тепло, яке маємо. Виникли проблеми також із восьмиповерховим аудиторним корпусом, при проектуванні якого було допущено ряд помилок. Ми зверталися за допомогою до кращих спеціалістів області і вони запропонували в тепловій системі змонтувати два нососи для перекачки води в опалювальній системі. Це повинно сприяти підвищенню температурного режиму. Але цього, очевидно, замало. Тому на майбутній рік плануємо зробити роздільну систему

теплопостачання студентського корпусу. Це дасть змогу окремо обігрівати 1-4 і 5-8 поверхи, а також більш-менш забезпечити нормальний режим.

Наступна проблема полягає в тому, що на всіх будівлях плоский дах, а тому маємо надмірну вологість, яка починає проникати в приміщення і впливає на роботу людей. Для вирішення вищесказаної проблеми ректорат замовив і виготовив проектну документацію на перекриття всіх приміщень шатровим дахом. Отож шукаємо підрядну організацію, яка зможе в наступні роки виконати ці роботи.

Як бачите, проблем вистачає, але вони дріб'язкові. Ми ж зупинилися на основних, які стараємося вирішувати в силу наших можливостей.

Любомир Кліщ. Наш кор.

ВІДРОДИМО ТРАДИЦІЙНІ ЗВЕРТАННЯ

Думаю, що питання про звертання один до одного є надзвичайно актуальним. Канула в небуття радянська система, а разом з нею відходить поступово і звертання на "товариш". Що ж до звертання на ім'я по батькові, то це не наша українська традиція, це традиція російська. На Україні здавна звертались до людини "пане", "пане-товаришу", "пане-добродію" або звертанням, у якому сполучалось слово "пан" і прізвище. Якщо ж знайомство було близьким, то звертання складалося із слова пан та імені людини: пане Василю, пані Галино тощо. Можливим було і широко вживалося звертання сполучення, із словами пан (пані) і назви

професії людини: пане професоре, пане докторе, пане вчителю, пане інженере, пане директоре, тощо. До незнайомої людини на вулиці звертання було таке: "прошу пана (пані), скажіть будь ласка...". Думаю, немає потреби підкреслювати, наскільки це культурніше і делікатніше, ніж звертання типу "ей товариш", "молодий чоловіче", "девушка", "молодая интересная" і подібне.

Ось тому й настала пора відродити старі, традиційні звертання "прошу пана", "пане професоре", "пане вчителю", "пане ректоре".

Микола Лесюк.

Декан філологічного факультету.

На виключено, що «пан» українська мова запозичила старіше із чеської мови. Звичайно, це питання вимагає додаткових пошуків і досліджень.

До цього часу відноситься і поява слів «пані» (1378), «паняна» (XV ст.; з 1436 року як епітет Богородиці — «панна Марія»), «панич» (1426). Як видно з наведених прикладів, спочатку вони означали приналежність до привілейованих верств феодального суспільства, а згодом вже стали звичною формою звертання до будь-якої особи, напр., «Здоров був, батьку, вельможний пане сотнику!» — заклекотіла громада» (Г. Квітка-Основ'яненко), але «пан», «панночка» і «панич» як форма звертання до «пана господаренька» (селянина), його доньки («Гречная панно, говори з нами, з колядниками...») і сина («Да синочка мого, да панича Іванка?») у щедрівках і колядках.

У кінці XIX ст. з'являється така форма звертання — як от: «пане-товаришу» — «високоповажаний пане товаришу!» у листах І. Франка, Лесі Українки та інших. Раніше вона зафіксована в опришківському середовищі, а на початку XX ст. — зрідка в інтелігентському середовищі на Західній Україні. Так, 20 грудня 1929 р. у Львові відомий математик З. Левицький розпочав свій лист до акад. С. Рудницького так: «Дорогий Пане Товаришу». Звідси нам стане зрозумілим, чому після воз'єднання Західної України з Радянською Україною часто чулося — «пане-товаришу», бо звертання через «товариш» тоді ще було незвичним.

Очевидно, пізніше появились похідні утворення — «панотець» як звертання дітей до своїх батьків, до старших людей і до священників, «паніматка»,

чи «пане-брате» («Панове-браття, треба щось робити». — Лесь Українка. Осіння казка. — Т. 3. — С. 204), а також — «панство» у значенні «держав», пізніше як збірне поняття — «пані і панове», «панувати» тощо.

Як бачимо, звертання «пан» має довгу і складну історію та й не є діалектизм, як дехто намагається пояснити. Звідси висновок — воно має таке ж право існування, а тому слід нам звертатися до незнайомих осіб через «пан» (пані, панно), а до посадових — з додаванням назви їх професії — «пане ректоре», «пане доценте», «прошу пані вчительки» тощо.

Українська мова знає ще такі форми звертання — «добродій» («Високоповажний добродію!» З листа Олени Пчілки 1890 р.), «громадянин» («Громадянине Марксе» З листа поета К. Свідзінського 1871 р. Так розпочав у 1928 р. свій відкритий лист до «громадянина Горького» В. Винниченко на звістку про шовіністичний виступ російського письменника проти української мови і літератури), по імені і по-батькові і «товариш» (спочатку серед устусів, звідки перейшло до Червоної армії і стало офіційним звертанням на Радянській Україні). В останньому випадку треба пам'ятати, що як серйозно й жартома пише С. Гринда, Сталін був першим «товаришем», другим — Мао-Цзедун, останнім — Чаушеску. Є ще «товариші» Хоннекер, Живков і кат України Каганович...

Володимир Полек.

Кандидат філологічних наук.

КОЛОНКА ЮРИСТА

Розділ веде заслужений юрист України Сергій Мороз.

— Які існують правила роботи за сумісництвом? — запитує Лесь Кулик.

Сумісництво — це виконання працівником, крім своєї основної роботи, другої постійно оплачуваної роботи на умовах трудового договору у вільний від основної роботи час.

Виходячи з цього можна відмітити дві найважливіші характерні ознаки сумісництва.

По-перше, це робота на умовах трудового договору, а тому вона можлива лише в тих випадках, коли на підприємствах, в установах чи учбових закладах є вакантна посада (ставка, півставка чи чверть).

По-друге, трудова діяльність сумісника повинна виконуватись тільки поза робочим часом основної роботи.

Ці ознаки досить повно і чітко відрізняють сумісництво від поєднання посад, професій.

Сумісником може бути будь-який працівник незалежно від його спеціальності, професії, розміру заробітної плати, атакож від того, до якої категорії він відноситься (робітник, службовець чи керівник).

Сумісник приймається на певний термін, а тому в наказі про прийом на роботу сумісника повинно бути вказано з якого і по який час він повинен працювати.

Забороняється працювати по сумісництву вагітним жінкам, інвалідам, та особам молодше 18 років.

Раніше для прийому на роботу сумісників потрібна була згода керівника і профкому з основного місця роботи, та зараз такої згоди не потрібно, але потрібна довідка з основного місця роботи.

Коли приймається на роботу погодинник, то обов'язково потрібна довідка про дозвіл з роботи, бо погодинна робота може виконуватись в робочий час по основному місцю роботи.

Погодинник не рахується сумісником, якщо у нього навантаження не перевершує 240 годин на рік. Коли це навантаження перевершує 240 годин на рік, то цей працівник рахується як сумісник і оплата йому повинна виплачуватись як суміснику, а не як погодиннику. Викладачі-погодинники не мають права на оплату відпустки, так як вона зарахована в ставках погодинної оплати. Притягнення викладачів-погодинників до керівництва підприємства не дозволяється.

— Чи має право адміністрація за своєю ініціативою звільняти працівників, які досягли пенсійного віку? — запитує Першин В.

Згідно ст.40 п.1 кодексу Законів про працю України власник або уповноважений ним орган має право на розірвання трудового договору з працівниками, які досягли пенсійного віку при наявності права на повну пенсію за віком.

Такий порядок звільнення працівників, при досягненні ними пенсійного віку розповсюджується і на професорсько-викладацький склад, незалежно від закінчення строку обрання по конкурсу, крім деяких посадових осіб, котрим законодавством передбачені пільги по віку.

Звільнення працівників на таких підставах не є обов'язком власника, а це його право. Таке право власник або уповноважений ним орган може реалізувати тільки за згодою профкому.

Власник або уповноважений ним орган може не розривати трудового відношення з особами, які досягли пенсійного віку, якщо вони якісно і сумлінно виконують свої службові обов'язки.

З такими працівниками можуть заключатись договори на певний період чи для виконання певної роботи (строкові договори).

Записала Віра Гелеван.

Світовий табір

Випуск 1-й

Bulletin of «World Camp»
Bulletin des «Weltlager»

листопад '92

Bulletin du «Camp mondial»
Boletin del «Campo mundial»

МОЛОДІЖНИЙ ЦЕНТР У СИНЬОГР'І

У селищі Микуличині Яремчанської міськради на честь 50-річчя УПА закладено і освячено єпископом УГКЦ Павлом Василюком камінь з пам'ятною таблицею, який започатковує розбудову Світового табору Спілки української молоді. Ініціатором його створення є Богдан Володимир Гаврилко, кандидат технічних наук, доцент Івано-Франківського інституту нафти і газу, голова обласної Спілки дітей політ'язнів України. Добродій Гаврилко розповідає:

— Доля наших батьків була складна і трагічна. Їм, молодим, в найкращі роки свого життя за велінням розуму і серця, довелося взяти в руки зброю і віддати себе на вівтар боротьби в рядах ОУН - УПА. Ця найбільш свідомо частина нації, вихована на ідеях українського націоналізму, єдиною кинула виклик і вступила у боротьбу з двома найстрашнішими хижакими світу за націю і державу. Їхня молодість пройшла в боротьбі підпілля, концтаборах і на чужині. Вони розкидані по всьому світу. І все життя мріють зібратися разом на рідних теренах, розповісти про свою боротьбу, бачити, що вона не була марною. Їхня мрія здійснилася. Та найголовнішу мету свого життя, на мою думку, вони бачать в тому, щоб об'єднана українська молодь всього світу, вихована на ідейних засадах націоналізму, продовжила боротьбу за утвердження та розбудову Української самостійної соборної держави.

Ідея створення нашого табору, — продовжує пан Богдан, — це насамперед ідея консолідації всіх сил українців. Хочеться, а я вірю, що так буде, щоб наш табір був об'єднаним центром, тим магнітом, який би притягав їх з усіх кінців світу. Тут ми зможемо заізнатися, обмінуватись інформацією з науково-технічних, економічних та культурних питань. Можливо, цим нам вдасться хоча б частково зупинити процес асиміляції молоді української генерації в діаспорі та залучити її до проживання в Україні.

Ідею створення табору підтримали голова Всеукраїнського братства вояків УПА Михайло Зеленчук та голови братств вояків УПА в Німеччині, Австралії, Великобританії, Канаді та США. Нині розробляється проект, а будівництво почнеться вже наступного року.

*Євген Гордиця. с. Микуличин
Надвірнянського району.*

Звернення організаційного комітету по заснуванню Світового Табору Спілки Української Молоді

Дорогі брати і сестри! Українці!

На порозі 21-го століття ми вступаємо в епоху побудови Української Самостійної Соборної Держави, за створення якої поклали голови мільйони синів і дочок України.

Наша нація на протязі століть перенесла духовний, фізичний і екологічний геноцид. Сьогодні є всі ознаки можливості економічного геноциду.

Як складеться доля молоді держави? Які люди візьмуть кермо Держави в свої руки? Яку молодь ми залишимо після себе? Чи зможе вона створити могутню Українську Державу?

Наша ціль - розквіт Української Нації, нервом якої є ОУН, а духом - Націоналізм. Тому ми, учасники заснування Світового Табору СУМ, на честь 50-річчя створення УПА, прагнемо дати нашій молоді у мальовничих Карпатах Центр найвищого рівня в якому буде формуватися національна гордість, свідомість і високий патріотизм на героїчних чинах воїнів ОУН-УПА, на славних прикладах наших Провідників і Командирів. Цей Центр - місце концентрації всієї української молоді зі всього світу.

Молодь - це наше майбуття!

Молодь - розумна і сильна, моральна і високоморальна!

Тоді ми - непереможні!

Закликаємо всіх, хто усвідомив значення такого Центру - Світового Табору СУМ, - зробити свій внесок на його Розбудову і Воздвиження!

Нехай нам допоможе Бог! Слава Україні! Героям слава!

ПРАПОР НАД ГОВЕРЛОЮ

На найвищій вершині Українських Карпат — Говерлі замайорів жовто-блакитний прапор. Він височіє над Україною, піднятий групою альпіністів, що прибули сюди з різних міст нашої держави.

Організували сходження на Говерлу в рамках заходів Всесвітнього форуму українців Федерація

альпінізму України та Міністерство в справах молоді і спорту.

Стрімкими пляями вели підкорювачів до вершини Михайло Калимбровський, Ірина Форостян, Юрій Каличук.

Оксана Свистяк.

ФОТОРЕПОРТАЖ

По дорозі до Микуличина

Ось і все. Похід завершено. Учасники 3-го (Ровенського) заїзду наметового табору "Плай" прощаються з вершинами Карпат, з новими друзями з Прикарпатського університету, з якими подружилися в туристичній мандрівці. Останнє фото — на пам'ять. "Чекаємо іванофранківців у ровенському педагогічному інституті!"

Фото Олександра Сангулі.

ALMA MATER

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

ПО ЗАСНУВАННЮ СВІТОВОГО ТАБОРУ СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

Ми, учасники святкувань 50-річчя створення УПА, підтримуючи ідею заснування Світового табору Спілки Української Молоді в с. Микуличині Надвірнянського району Івано-Франківської області, започатковуємо розбудову табору, який повинен стати місцем єднання Української Молоді всього світу, місцем розуму і сили Нації, місцем пам'яті про наших Великих Провідників, місцем продовження славних традицій ОУН-УПА.

18 серпня 1992 р.

Богдан Гаврилко — Голова Обласної Спілки дітей політ'язнів України;

Юрій Боберський — Голова виконкому Яремчанської міської Ради;

Микола Яковина — Голова Івано-Франківської Обласної Ради;

Михайло Зеленчук — Голова Всеукраїнського Братства УПА;

Слава Стецько — Голова Проводу ОУН;

Павло Василик — Єпископ-коад'ютор Івано-Франківської єпархії УГКЦ;

Іванна Барна — Керуюча Промбудбанком;

Олександр Турчак — Директор Павлівського господарства;

Володимир Мазур — Перший заступник Голови Проводу ОУН;

Микола Кулик — Голова адміністрації Літопису УПА, Канада;

Лев Фугала — Голова Світового Братства УПА;

Віктор Новак — Голова Братства УПА в Канаді;

Степан Мудрик — Голова Братства УПА в Німеччині;

Дмитро Грицько — Голова Братства УПА в Австралії;

Михайло Ковальчин — Голова Братства УПА в США;

Святомир Фостун — Голова Об'єднання Бувших Вояків у Великобританії;

Юрій Борець — Комбатант УПА, Австралія;

Осип Саноцький — Комбатант УПА, Польща;

Юрій Шимко — Голова Світового Конгресу Вільних Українців;

Аскольд Лозинський — Співголова Укр-го Конгресового Комітету Америки;

Василь Дідюк — Генеральний Секретар Укр-го Світового Визвольного Фронту;

Орест Стець — АБН, Канада;

Михайло Добриденко — Голова Управи Ліги Визволення України в Австралії;

Володимир Костюк — Голова Української Громади в Німеччині;

Віра Гайдамаха — Голова комісії допомоги Україні, Німеччина;

Омельян Коваль — Колишній Голова Світового СУМ;

Ігор Деркач — Голова СУМ в Україні;

Євген Чолій — Голова Центральної Управи СУМ;

Оля Король — Голова Краєвої Управи СУМ Великобританії;

Степан Романів — Голова СУМ в Австралії.

НАШІ ГОСТІ

ЄДНАЙМОСЯ

Прикарпатський університет має хорошу традицію зустрічі гостей. Ось і сьогодні до вузу завітав головою Спілки української діаспори, професор педагогіки, магістр торговельно-консульських наук пан Омелян Коваль. Наш гість мешкає у Бельгії та нині, коли йде розбудова молоді Української держави, все частіше навідується на рідну землю. Що привело сивочолого вченого на зустріч з колективом Прикарпатського університету?

На цей раз пан Коваль прочитав лекцію на тему: "Педагогічна спадщина Григорія Ващенко", а також відповів на запитання вдячних слухачів. Зокрема, охарактеризував систему навчання та матеріальне становище учителів у Бельгії, підтримав київських студентів: "...Навіть, якщо вони не досягнуть поставленої мети, я буду їм симпатизувати".

Мета цього візиту приємна подвійно. По-перше, шановний гість зустрівся з студентами і викладачами університету.

По-друге, пан Омелян проголосував в підтримку Світового табору СУМ, є членом оргкомітету по його заснуванню.

Колішній голова Світового СУМ Омелян Коваль вважає, що СТ повинен стати місцем єднання української молоді всіх континентів.

На знімку: на пам'ять про Карпати. Колишній Голова Світового СУМу професор Омелян Коваль з братом і сестрою Михайлом і Галиною Гаврилками, молодість яких пройшла у сталінських концтаборах.

Наталія Лецишин.

"Карпатський краєвид" (Мараморощина. Румунія).

Графіка студента Прикарпатського університету, члена Студентського братства Віталія Кодрі.

Вісник Світового Табору Спілки Української Молоді.
Пишіть: м. Івано-Франківськ, головпошта, а/с N27;
дзвоніть: 9-64-41, 9-64-13, 2-73-83, 2-32-41;

заходьте: м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57, 2-й поверх, каб. 209, 209а, редакція газети "Alma Mater".

Макет і оформлення студента художньо-графічного факультету Прикарпатського університету В. Кодрі та Я. Томшака. Світлина Івана Фуштя.

На руїнах однієї з найстрашніших імперій світу оживає Україна. Український народ, хоч як йому важко, росте і розвивається, і дай Боже, щоб він жив так, як живуть інші народи в світі. Що так буде - немає сумніву, але треба докладати всіх зусиль, щоб цього досягти.

І ми, молодь, також повинні своїми діями сприяти побудові нашої державності. Тому у нашій школі і

написання вже приєднуються діти з української діаспори. Вони теж по-своєму дивляться на майбутнє України і пишуть про це.

Створено три радіопередачі про цю книгу: дві - на закордонне радіо, а одна записана на обласному радіо в циклі "Хто ми на цій Землі". Ми думаємо, що книга розбудить свідомість тих українців, особливо молоді, які проживають на Східній Україні, адже

У ШКОЛИ-ЛАБОРАТОРІЇ

ПИШЕМО КНИГУ ПРО УКРАЇНУ

виникло товариство "Червона калина". Члени товариства разом з керівником, вчителем англійської мови Оксаною Олексієнко, пишуть книгу "Україна - наш спільний дім".

На сторінках цієї книги учні висловлюють свої думки про майбутнє України, про свою роль в побудові нової держави. Тут вміщено і малюнки дітей, на яких зображено мальовничі українські краєвиди. Ця книга - наш малий внесок у відродження української свідомості молоді. Книга побувала цього літа у Києві на всесвітньому форумі українців. Нею зацікавились зарубіжні гості. Книга ще пишеться, а до її

читачу її, проймаєшся оптимізмом, надією у те, що доля народу ще поліпшиться.

Сподіваємося, книга побачить світ. Українці з Канади обіцяли допомогти у видавництві цієї книги. Її зможуть читати не лише українці, бо книга пишеться двома мовами: українською і англійською.

А ще нам хочеться, щоб ця книга об'єднувала українців всього світу, щоб для них Україна стала справжнім рідним домом.

*Надія Маньковська.
Учениця 11-А класу*

школи-лабораторії університету.

Зодіакальний гороскоп

Скорпіон 24.10-22.11

Народжені під цим знаком силою духу переважають усі інші знаки. Скорпіон - натура яскрава й експансивна. Його життя багате і глибоке. Це тип спостерігача, філософа з багатою уявою та інтуїцією. Він індивідуаліст, приборкати

його важко. Може бути і вірним другом, і небезпечним противником. Розум, енергія, наполегливість у досягненні мети - запорука успіху Скорпіона. То знак військових, лікарів, учених, філософів і навіть астрологів. Нерідко (особливо серед народжених у першій декаді) трапляються натури деспотичні, підозрілі, котрі пригнічують оточуючих. Скорпіони, які з'явилися на світ в останню декаду, лагідніші, менш енергійні, працюючі, активні, не дуже впевнені у собі, зате наділені художніми і літературними талантами. Скорпіон дуже чутливий у коханні, вередливий, імпульсивний, взагалі один з найбільш еротичних знаків.

Скорпіон-чоловік має складний характер, з ним важко, проте недовіру і недоброзичливість можна перемогти уважним ставленням до його проблем.

У Скорпіонів-жінок сильний характер. Вони ревниві і жорстокі. Сприятливий союз Скорпіонів з Тільцем, Раком, Рибами і Козерогом. Несприятливий - з Овном, Стрільцем, Терезами. Щасливий день - четвер, місяць - травень, колір - червоний, камінь - корал, карбункул, аквамарин.

НАШ ДАИДЖЕСТ

«СТУДИНЕЦЬ»

Влітку в Торонто (Канада) почав виходити 12-сторінковий українсько-англійський місячник "Студинець". Його видає група студентів та молодих професіоналів з метою об'єднати молодь українських громад у англійськомовних країнах. Як подає тижневик "Народна воля", "Студинець" обіцяє інформувати молодь Заходу про життя молодих людей в Україні і служити трибуною дискусії між українською молоддю в різних країнах. Ініціатори - засновники характеризують "Студинець" як безпартійний орган для всіх любителів дискусії, цікавої інформації та аналізу, гумору та репортажу, чого не можна знайти в "традиційних" часописах. Головним редактором місячника є Степан Бандера - онук колишнього провідника ОУН Степана Бандери.

*Прес-служба
товариства "Україна".*

АРЕШТ ПУБЛІЦИСТА В ОДЕСІ

Спішно заарештовано і вивезено з міста відомого публіциста і поета, колишнього політ'язня, а нині завідуючого кафедрою україністики місцевого університету Василя Барладяну. До його квартири без санкції прокурора, без понятих і свідків увірвалися двоє у цивільному, котрі назвалися працівниками львівської міліції, і при підтримці співробітників Київського РВВС Одеси силоміць посадили до автомашини і вивезли на залізничний вокзал з метою, начебто, відправити до Львова. Барладяну не дали можливості навіть одягнутися. Єдиним документом, пр'явленим при арешті, була постановка старшого слідчого Личаківського РВВС Львова О. Шароватої, згідно якої В. Барладяну мав бути доставлений до Львова у якості свідка у справі викрадення ротапринту з квартири львів'янина Михайла Осадчого (теж колишнього політ'язня). До речі, ротапринт орендував В. Барлада - ну, а привласнив М. Осадчий, з яким вони вдвох випускали журнал "Кафедра".

Свідчення по цій справі В. Барладяну уже давав улітку. На знак протесту В. Барладяну оголосив суху голодовку. За його заявою координатор депутатської групи з прав людини Одеської міськради Леонід Еггі зробив депутатський запит прокуратурі Одеської області, Одеській транспортній прокуратурі та начальнику обласного управління МВС.

*Георгій Воротнюк.
«Голос України»*

СПОРТ

ДРУГЕ, ПРИЗОВЕ

Жіноча команда Прикарпатського університету взяла участь у турнірі з волейболу, присвяченому 300-річчю заснування міста Червонограда Львівської області.

Силами мірялися команди з Ковеля, Новоград-Волинська, Червонограда, Івано-Франківська.

Досить рівно провели турнір студенти нашого університету. Вони перемогли майже всіх суперників. Доля першого місяця вирішилась в останній день турніру, в якому зустрілись місцеві спортсмени Червонограда і нашого університету. Чотири партії не принесли перемоги жодній із команд. У

вирішальній зустрічі перемогу одержали місцеві волейболістки. Наша команда - на другому місці.

За нашу команду виступали Марія Микитин, Наталія Мотель, Наталія Мисляна, Тетяна Палиця, Ольга Бойко (педагогічний факультет), Світлана Савчин (фізико-математичний), Наталія Зоздицька (музичний факультет), Наталія Баран (філологічний факультет).

Петро Нестерук.

Старший викладач кафедри фізвиховання.

Поздоровляємо

Валерію Андрусичин

з виконанням нормативу майстра спорту з боротьби дзю-до.

Кафедра фізвиховання та спортивний клуб університету.

Цікаво Знати

Листопад - вересню онук, жовтню син, зимі рідний брат.

Листопад зимі ворота одчиняє.

У листопаді іній на деревах - на морози, а туман - на відлигу.

Як листопад дерев не обтрусить, довга зима бути мусить.

Кузьма-Дем'ян (14 листопада) були ковалі. От вони кували і ні в кого грошей не брали. До

цього дня наймають у сток, у цей день закладають цибулю на гради сушити на насіння (на Явдокії знімають), то не буде стріляти; обколюють фруктове дерево.

Скує Кузьма-Дем'ян - дб весни не розкувати. Від Михайла (21 листопада) зима морози кує. Як на Михайла вітер з полудня, то буде тепло і до півдня.

ФОТОКОНКУРС

"Коломийка"

Світлина Івана Фущяка.

СТУДЕНТСЬКЕ СВЯТО**Фестиваль збирає друзів**

На базі нашого університету проходив I Всеукраїнський фестиваль студентської молоді "У колі друзів", організований за ініціативою фонду студентів Прикарпаття та профкому студентів нашого вузу. Наприкінці студентського свята відбулася підсумкова прес-конференція. Голова оргкомітету фестивалю, президент фонду студентів Прикарпаття Олександр Сангуля оголосив колективи, які стали дипломантами та лауреатами фестивалю, а саме студентські команди Ізмаїла, Бреста, Луцька. Разом з тим відзначив певні недоліки в організації фестивалю. Висловлено подяку

організаторам свята, тим, хто подав допомогу в його проведенні — ректорату та профкому університету, будинку культури "Студентський", громадським організаціям, міському радіо і телебаченню, студентам, які працювали з делегаціями. У прес-конференції взяв участь та виступив завідувач відділу у справах молоді обласної держадміністрації Володимир Ковальчук. Він щиро привітав переможців та всіх учасників. Відтак своїми враженнями і роздумами поділилися наші гості. Увечері в актовому залі відбулося урочисте закриття студентського свята та гала-концерт.

Любов Мирна.

Газета Прикарпатського університету

Головний редактор Євген Гордяця
17 (125) 15 листопада 1992 року
Виходить українською мовою

Громадсько-редакційна рада:

В. Кононенко, ректор університету, професор, член-кореспондент Академії педагогічних наук України.

О. Кисіль, студентка педагогічного факультету.
Н. Лисенко, завідувача кафедрою педагогіки і психології (дошкільної), доцент.

Л. Остапова, студентка філологічного факультету.

С. Хороб, доцент кафедри української літератури.

В. Хруці, завідувач кафедру педагогіки і психології, голова обласного відділення Педагогічного товариства

Наша адреса:

Заходьте — м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57, 2-й поверх, каб. 209, 209а.

Пишіть — м. Івано-Франківськ, головпоштамт, а/с № 27

Телефон — 96-4-13, 96-4-41

Над номером працювали:

Літературний редактор — кандидат філологічних наук *З. Каспришин*.

Технічний редактор — *Л. Сакулч*.

Художній редактор — *В. Лукань*.

Науковий консультант — кандидат філологічних наук *В. Полек*.

фотомонтаж — *М. Васильчук, А. Хованець*.

друкарі — *М. Васильчук, Л. Чемеринський*.

Засновник — Прикарпатський університет.

Набір та комп'ютерна верстка МП АСТОК м. Івано-Франківськ, вул. Радянська, 20 тел. 3-25-22, 9-69-35

Газету віддруковано офсетним способом друку в Галицькій районній друкарні облвдаву м. Галич, майдан Різдва, 31.

Директор друкарні *Д. Кульчицький*.

Редакція газети залишає за собою право редагувати і скорочувати текст.

Автори публікацій відповідають за добір, точність і об'єктивність наведених фактів, цитат, власних імен, статистичних даних, літературно-історичних, мистецьких, географічних та інших відомостей.

Висловлені авторами думки можуть не збігатися з позицією редакції.

Виходить двічі на місяць форматом А4-8.

Реєстраційне свідоцтво ІФ № 048.

Рукописи, малюнки і фотографії не рецензуються і не повертаються.

Тираж 1000 примірників.

Підписано до друку 15.11.92 р.